ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Арбулаг сумын ТТЗ-ийн 2025 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын тайлан

Аудитын код: ХӨА-2026/018/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Хөвсгөл аймаг

2026 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар

Утас: 88883317 Цахим хаяг: erdenebaatara@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр

Утас: 99089114 Цахим хаяг: tegshdelgerb@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Б.Давааням

Утас: 88012671 Цахим хаяг: ichinkhorlooga@audit.gov.mn

Аудитор: Б.Ариунтуяа

Утас: 99036832 Цахим хаяг: ariuntuyab@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт 4-5
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл 6-9
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга..10
   3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа 10
   3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.. 10
   3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал 10-11
   3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт 11-12
   3.5 Төсвийн төлөвлөлт гүйцэтгэл..12-15
4. Аудитын тайлан.. .18
   4.1 Ерөнхий зүйл 18
   4.2 Материаллаг байдал 18
   4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт..18
   4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 18
   4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 19
   4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 19
5. Аудитын илрүүлэлт 19
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл... 19-20

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн Өмчийн Бодлого Зохицуулалтын Газар
ТТЗ	Төсвийн Төвлөрүүлэн Захирагч

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс:7038 3793, Цахим шуудан:khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2026.03.25 № 01/322

танай ____________-ны № ____________-т

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН АРБУЛАГ
СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА С.АЮУШЖАВ
ТАНАА

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Арбулаг сумын ТТЗ-ийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Тайлант онд ТТЗ-ийн нэгтгэлд, үндсэн хөрөнгийн дансны үлдэгдлийг тайлант хугацаанд төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан 22.9 сая төгрөг, шилжүүлэн авсан 12.5 сая төгрөг, ОНХС-ийн хөрөнгөөр болон бусад эх үүсвэрээс 141.4 сая төгрөгийн хөрөнгүүд тус тус нэмэгдүүлсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар 8.5 сая төгрөгийн 2 алдаа, 41.8 сая төгрөгийн 3 зөрчил илэрсэн.

Бусад асуудлын хэсэг

Арбулаг сумын Засаг дарга нь аймгийн Засаг даргатай 2025 оны үр дүнгийн гэрээг 7 зорилт, 191 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр байгуулж, хэрэгжилтийг 91.0 хувьтай биелүүлж ажилласан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР А.ЭРДЭНЭБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны нэр, төрөл	**Өмнөх он**	**Тайлант он**
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	759,996.8	846,837.0
МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	389,070.2	339,731.6
АВЛАГА	205,843.5	136,984.7
БАРАА МАТЕРИАЛ	165,083.0	370,120.6
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,855,884.5	1,870,871.2
УРТ ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	38,500.0	90,085.8
ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,817,384.5	1,780,785.3
Биет хөрөнгө	1,468,267.7	1,431,168.6
Биет бус хөрөнгө	349,116.7	349,616.7
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН 3=1+2	2,615,881.3	2,717,708.3
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	4,182.0	27,493.8
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	4,182.0	27,493.8
Өглөг	4,182.0	27,493.8
ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,611,699.2	2,690,214.4
Засгийн газрын хувь оролцоо	2,611,699.2	2,690,214.4
Засгийн газрын оруулсан капитал	1,344,923.3	1,344,923.3
Хуримтлагдсан үр дүн	975,489.7	1,054,004.9
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	291,286.1	291,286.1
ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН 6=4+5	2,615,881.3	2,717,708.

2.2 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны нэр, төрөл	**Өмнөх он**	**Тайлант он**
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН	2,054,011.2	2,158,723.1
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	750,119.9	800,142.5
Орлогын албан татвар	553,553.4	521,703.3
Хувь хүний орлогын албан татвар	553,553.4	521,703.3
Хөрөнгийн албан татвар	119,445.2	163,380.8
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	77,121.3	115,058.3
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	219,453.7	1,358,580.6
Хөрөнгийн орлого	0	175
Тусламжийн орлого	0	857,788.6
ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,084,437.5	0
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,503,430.7	2,080,258.0
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,503,430.7	2,080,258.0
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,460,896.2	2,023,630.1
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	776,209.1	984,755.4
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	96,469.7	124,603.4
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	231,986.1	191,703.8
Хангамж, бараа материалын зардал	64,019.7	72,792.5
Норматив зардал	900	1,000.0
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	43,541.3	44,105.4
Томилолт, зочны зардал	4,462	3,480.0
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	27,606.3	15,659.4
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	215,701.7	585,529.9
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	42,534.5	56,627.8
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	550,580.5	78,465.1
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	400	50
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	34,113.5	0
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (VII)=(IV)-(V)	-33,713.5	50
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(VII)	516,867.0	78,515.1

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны нэр, төрөл	**Өмнөх он**	**Тайлант он**
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН	1,889,596.7	1,926,995.4
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	750,119.9	800,142.5
Орлогын албан татвар	553,553.4	521,703.3
Хөрөнгийн албан татвар	119,445.2	163,380.8
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	77,121.3	115,058.3
Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	13,070.0	16,440.9
Газрын төлбөр	1,415.9	16,657.5
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	62,635.3	81,959.7
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	55,225.9	1,126,852.9
Нийтлэг татварын бус орлого	55,225.9	83,460.1
Хөрөнгийн орлого	0	175
Тусламжийн орлого	0	857,788.6
Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	0	185,429.1
ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,084,250.7	0
НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,333,480.8	1,549,816.7
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,333,480.8	1,549,816.7
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,290,501.2	1,492,500.4
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	776,209.1	979,537.8
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	96,469.7	120,920.8
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	232,589.0	252,030.1
Хангамж, бараа материалын зардал	56,604.8	52,879.4
Нормативт зардал	900	1,000.0
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	40,227.3	44,549.4
Томилолт, зочны зардал	4,462.0	3,480.0
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	31,905.1	17,302.4
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	51,133.9	20,800.2
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	42,979.5	57,316.3
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	556,115.9	377,178.6
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН	297,068.8	376,517.3
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	297,068.8	376,517.3
Дотоод эх үүсвэрээр	297,068.8	376,517.31
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	(297,068.8)	(376,517.3)
ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	40,000.0	50,000.0
САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	(40,000.0)	(50,000.0)
НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	219,047.0	(49,338.6)
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	170,023.2	(389,070.2)
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	389,070.2	(339,731.6)

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны нэр, төрөл	**Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн**	**Нийт цэвэр хөрөнгө /өмч**
2024 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл	2,094,832.23	2,094,832.23
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,094,832.23	2,094,832.23
Тайлант үеийн үр дүн	516,867.05	516,867.05

2024 он1-р 01-нээрх үлдэгдэл	2,611,699.28	2,611,699.28
2025 оны 1 сарын 01-нээрх үлдэгдэл	2,611,699.28	2,611,699.28
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,611,699.28	2,611,699.28
Тайлант үеийн үр дүн	78,515.17	78,515.17
2025 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	2,690,214.45	2,690,214.45

2.5 Аудит хийсэн нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Гүйцэтгэлийн зөрүү	Хувь
	Эх үүсвэр	**2,218,704,900.0**	**1,975,726,165.8**	**(242,978,734.2)**	**89.0**
31	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**191,062,600.0**	**185,429,100.0**	**(5,633,500.0)**	**97.1**
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	191,062,600.0	185,429,100.0	**(5,633,500.0)**	**97.1**
32	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**1,478,945,300.0**	**1,410,126,939.8**	**(68,818,360.2)**	**95.3**
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,478,945,300.0	1,410,126,939.8	**(68,818,360.2)**	**95.3**
35	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	**548,697,000.0**	**380,170,126.0**	**(168,526,874.0)**	**69.3**
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	100,000,000.0	74,216,826.0	**(25,783,174.0)**	**74.2**
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	-	**-**	**#DIV/0!**
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	448,697,000.0	305,953,300.0	**(142,743,700.0)**	**68.2**
21	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**2,218,704,900.0**	**1,957,001,154.1**	**(261,703,746.0)**	**88.2**
21	**НИЙТ ЗАРЛАГА**	**2,218,704,900.0**	**1,957,001,154.1**	**(261,703,746.0)**	**88.2**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,606,116,700.0**	**1,553,408,839.8**	**(52,707,860.2)**	**96.7**
21	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**1,118,221,400.0**	**1,099,311,368.1**	**(18,910,031.9)**	**98.3**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**993,974,700.0**	**978,508,847.4**	**(15,465,852.6)**	**98.4**
210101	Үндсэн цалин	553,075,800.0	475,933,849.8	**(77,141,950.2)**	**86.1**
210102	Нэмэгдэл	314,558,900.0	377,872,836.0	**63,313,936.0**	**120.1**
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	52,920,000.0	43,334,341.9	**(9,585,658.1)**	**81.9**
210104	Урамшуулал	30,220,000.0	42,806,347.9	**12,586,347.9**	**141.6**
210105	Гэрээт ажлын хөлс	43,200,000.0	38,561,471.8	**(4,638,528.3)**	**89.3**
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**124,246,700.0**	**120,802,520.7**	**(3,444,179.3)**	**97.2**
210201	Тэтгэврийн даатгал	84,487,900.0	82,921,317.2	**(1,566,582.8)**	**98.1**
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,939,800.0	9,755,300.9	**(184,499.1)**	**98.1**
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,969,800.0	4,915,394.9	**(54,405.1)**	**98.9**
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,969,800.0	4,839,806.0	**(129,994.0)**	**97.4**
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	19,879,400.0	18,370,701.8	**(1,508,698.2)**	**92.4**
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**256,471,400.0**	**252,030,156.7**	**(4,441,243.3)**	**98.3**
210301	Гэрэл, цахилгаан	71,198,100.0	58,878,941.4	**(12,319,158.6)**	**82.7**
210302	Түлш, халаалт	183,340,800.0	192,768,615.4	**9,427,815.4**	**105.1**
210303	Цэвэр, бохир ус	1,932,500.0	382,600.0	**(1,549,900.0)**	**19.8**

2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**58,387,800.0**	**49,760,850.0**	**(8,626,950.0)**	**85.2**
210401	Бичиг хэрэг	6,488,500.0	5,205,150.0	**(1,283,350.0)**	**80.2**
210402	Тээвэр, шатахуун	41,064,300.0	35,027,800.0	**(6,036,500.0)**	**85.3**
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,935,000.0	6,480,000.0	**(455,000.0)**	**93.4**
210404	Ном, хэвлэл	500,000.0	250,000.0	**(250,000.0)**	**50.0**
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	400,000.0	400,000.0	**-**	**100.0**
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,000,000.0	2,397,900.0	**(602,100.0)**	**79.9**
2105	**Нормативт зардал**	**1,000,000.0**	**1,000,000.0**	**-**	**100.0**
210501	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,000,000.0	1,000,000.0	**-**	**100.0**
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**67,614,200.0**	**67,474,410.0**	**(139,790.0)**	**99.8**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	14,500,000.0	14,416,000.0	**(84,000.0)**	**99.4**
210602	Тавилга	4,500,000.0	4,500,000.0	**-**	**100.0**
210603	Урсгал засвар	48,614,200.0	48,558,410.0	**(55,790.0)**	**99.9**
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**4,000,000.0**	**3,480,000.0**	**(520,000.0)**	**87.0**
210702	Дотоод албан томилолт	4,000,000.0	3,480,000.0	**(520,000.0)**	**87.0**
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**30,419,500.0**	**17,302,473.0**	**(13,117,027.0)**	**56.9**
210801	Мэргэжлийн үйлчилгээний төлбөр	24,738,100.0	15,453,500.0	**(9,284,600.0)**	**62.5**
210803	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,152,000.0	-	**(1,152,000.0)**	**-**
210804	Даатгалын үйлчилгээ	103,400.0	103,950.0	**550.0**	**100.5**
210805	Тээврийн хэрэгслийн татвар	308,000.0	306,692.0	**(1,308.0)**	**99.6**
210806	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	-	-	**-**	**#DIV/0!**
210807	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,996,000.0	1,317,000.0	**(2,679,000.0)**	**33.0**
210808	Газрын төлбөр	122,000.0	121,331.0	**(669.0)**	**99.5**
2110	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**23,025,500.0**	**16,800,200.0**	**(6,225,300.0)**	**73.0**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,837,800.0	14,352,500.0	**(2,485,300.0)**	**85.2**
210902	Сургалт, дадлага, бэлтгэлийн зардал	6,187,700.0	2,447,700.0	**(3,740,000.0)**	**39.6**
2132	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**46,976,900.0**	**46,249,382.0**	**(727,518.0)**	**98.5**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	46,976,900.0	46,249,382.0	**(727,518.0)**	**98.5**
	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	34,166,600.0	34,166,582.0	**(18.0)**	**100.0**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	12,810,300.0	12,082,800.0	**(727,500.0)**	**94.3**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**448,975,500.0**	**353,592,314.3**	**(95,383,185.8)**	**78.8**
223001	Бусад хөрөнгө	448,975,500.0	353,592,314.3	**(95,383,185.8)**	**78.8**
23	**ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ**	**163,612,700.0**	**50,000,000.0**	**(113,612,700.0)**	**30.6**
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	163,612,700.0	50,000,000.0	**(113,612,700.0)**	**30.6**
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	95,509,985.3	**95,509,985.3**	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	114,234,997.0	**114,234,997.0**	

2.6 Аудит хийсэн нэгтгэсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны код	Дансны нэр, төрөл	1. Тайлант он
1	НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	19,842.9
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	19,842.9
122	Тусламжийн орлого	19,842.9
1221	Хандив тусламж /дотоод/	19,842.9
12213	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	19,842.9
350014	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	18,832.9
350015	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,010.0
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	19,332.9
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	19,332.9
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	8,265.9
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,029.0
210104	Урамшуулал	1,029.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	118.3
210201	Тэтгэврийн даатгал	118.3
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,118.6
210402	Тээвэр, шатахуун	2,438.6
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	180.0
210404	Ном, хэвлэл	500.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,000.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,000.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	11,067.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	11,067.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	11,067.0
4	ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН НИЙТ ТЭНЦЭЛ	510.0
5	АЛДАГДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	(510.0)
6	Харилцах болон хадгаламжийн дансны цэвэр өөрчлөлт	(510.0)

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2025 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд сумын орон нутгийн ерөнхий орлого болон гүйцэтгэлээр санхүүждэг улсын төсвийн 4 төсвийн байгууллагын тогтмолын зардал, харьяа 2 байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 9 байгууллагын санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 1 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 5 байгууллага түүвэрт хамрагдсан байна. Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд "Өөрчлөлтгүй" дүгнэлт өгсөн байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 8.5 сая төгрөгийн 2 алдаа, 41.8 сая төгрөгийн 3 зөрчил илэрсэн. Аудитын явцад 2 алдааг залруулж, 3 зөрчилд зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх зөвлөмжийг хүргүүлэн ажилласан.

3.1 Төлбөрийн акт

ТТЗ-ийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн аудитаар төлбөрийн акт тогтоогоогүй.

3.2 Албан шаардлага

ТТЗ-ийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн аудитаар албан шаардлага хүргүүлээгүй.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарах асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1.Хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдэлтэй холбоотой асуудлын талаар

1.1 Илрүүлэлт: Хоршоо хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдэлтэй 5 зээлдэгчтэй холбоотой 33.0 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна. Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн үлдэгдлийг бүрэн барагдуулаагүй нь Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын

2021 оны 361 дүгээр тушаалаар баталсан "хоршоо хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журам"-ын 3.2.1."орон нутгийн жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх тэргүүлэх чиглэлийг жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээ, хоршоо хөгжүүлэх бодлоготой уялдуулан тогтоож, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, биелэлтэд нь хяналт тавих" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

1.2 Өгсөн зөвлөмж: Хоршоо хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн авлагыг бүрэн барагдуулж ажиллах.

2.Орлого бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал

2.1 Илрүүлэлт: Улсын төсөвт төвлөрүүлэх орлогоос 2 нэр төрлийн 8.7 сая төгрөгийн орлого тасарсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1.”хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх” гэсэн заалттай нийцээгүй бөгөөд Эрх үүрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

2.2 Өгсөн зөвлөмж: Улс, орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогуудыг нэр төрлөөр нь жигд ханган биелүүлэх.

3.Нийцлийн аудиттай холбоотой асуудлаар

3.1 Илрүүлэлт: Шилэн дансны дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хянаж үзэхэд тайлант онд нийт 145 мэдээлэл оруулахаас 132 мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн мэдээлж, 11 мэдээллийг хугацаа хоцроон мэдээлсэн байна.

3.2 Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг хангаж, мэдээллийг цахим системд хугацаанд нь бүрэн оруулж зөрчлийг давтан гаргахгүй ажиллах.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5.”Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” гэж заасны дагуу аудитаар илэрсэн зөрчлийг арилгаж ажиллах ажлын төлөвлөгөөг боловсруулан 2026 оны 04 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор, зөвлөмжийн биелэлтийг 2026 оны 9 дүгээр сарын 10-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс: Залруулсан		Үүнээс: Залруулаагүй		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Төсвийн гүйцэтгэлийн зардал талд илүү тооцсон.	1	45.0			1	45.0	1	45.0				
Батладсан төсвийн хувиараас дутуу орсон санхүүжилтийн дүнгээр төсвийн гүйцэтгэлд зөрүү гарсан.	1	8,468.4	1	8,468.4			1	8,468.4				

Дүн	2	8,513.4	1	8,468.4	1	45.0	2	8,513.4				
Харьяа байгууллагуудын зөрчил												
Татаас санхүүжилтийн авлагыг Төвлөрүүлэх шилжүүлгээр бүртгэсэн	1	510.0			1	510.0	1	510.0				
Дүн	**1**	510.0			**1**	510.0	**1**	510.0				

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдэлд	1	33,064.0					1	33,064.0		
Улсын төсвийн орлого бүрдүүлэлт	1	8,747.4					1	8,747.4		
Дүн	2	41,811.0					2	41,811.0		
Харьяа байгууллагын зөрчлийн нэгтгэл										
Нярвын дансаар дамжуулан үйл ажиллагааны зардлыг зарцуулсан	1	3,567.8	1	3,567.8						
Дүн	1	3,567.8	1	3,567.8						

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	1	-					1	-
Дүн	**1**	**-**					**1**	**-**

5.Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр						
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй	Өөрчлөлтгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	9	4	4		1			
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ		1			1			
5	ТЕЗ								
	НИЙТ								